

ANEKS do PROGNOZY
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Projektu zmiany
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
miasta i gminy Nidzica

Wykonawca:

Zbigniew Zaprzelski.

Olsztyn, IX 2016 rok

1. Wstęp.

Niniejszy *aneks* do Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nidzica został wykonany w związku z uwagami zawartymi w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora w Nidzicy z 18 sierpnia 2016 r. oraz w opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie z 17 sierpnia 2016 roku.

2. Omówienie uwag.

2.1 Kwestia wpływu wydobycia kopalin na jakość wód podziemnych zasilających wodociągi sieciowe na danym terenie (uwaga PPIOŚ).

Gmina Nidzica należy do stosunkowo bogatych w złoża kruszywa naturalnego – piaski i żwiry. Duże złoża występują w północnej i środkowej części obszaru gminy. Specyfiką części południowej gminy są natomiast złoża mniejsze, chociaż w ostatnich latach w tej części obszaru gminy udokumentowanych zostało też kilka dość dużych złóż kruszywa naturalnego, co wiązać należy ze wzrostem zapotrzebowania na tą kopalinę – związanym głównie z budową drogi ekspresowej nr 7.

Wśród dość dużej ilości obszarów torfowych, udokumentowano dość duże złoża tej kopaliny w sąsiedztwie miasta Nidzica (w obrębie Nibork) i mniejsze – w rejonie Frąknowa. Ostatnio zostały one w większości objęte koncesją umożliwiającą ich wydobycie.

Na północnym skraju gminy udokumentowane są złoża kredy jeziornej. Są one nieeksploatowane z uwagi na obecnie małe zapotrzebowanie na tą kopalinę i ze względu na konflikt środowiskowy.

Tereny górnicze ustanowione zostały dla osiemnastu złóż kruszywa naturalnego i dla dwóch wspomnianych złóż torfu. Są one objęte koncesjami zezwalającymi na ich wydobywanie.

Identyfikacja w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy udokumentowanych złóż kopalin jest obowiązkiem ustawowym, wynikającym z art. 95 Prawa geologicznego i górniczego i ma na celu głównie ochronę złóż. Natomiast przeznaczenie poszczególnych złóż kopalin do eksploatacji wymaga procedur środowiskowych takich jak uzyskanie decyzji środowiskowej, które szczegółowo określają możliwości i warunki podejmowania takiej eksploatacji.

Wobec tego na tym wczesnym etapie planowania nie można szczegółowo odnosić się do wpływu eksploatacji poszczególnych złóż na wody podziemne, tym bardziej, że żadne z tych złóż nie jest niniejszą zmianą studium wskazywane do eksploatacji. Można więc tylko ten potencjalny wpływ omówić ogólnie.

Wspólną cechą złóż kopalin występujących na terenie gminy Nidzica jest to, że są to złoża kopalin pospolicie występujących. Wobec tego, aby ich wydobycie było opłacalne, nie może ono generować dużych kosztów. W praktyce więc kopaliny te eksploatowane są głównie w strefie aeracji (powyżej poziomu wód gruntowych). Poniżej poziomu wód gruntowych kopaliny te wydobywane są tylko w takich warunkach geologiczno-górniczych w których możliwe jest ich wydobywanie bez tworzenia leja depresyjnego (bez odwadniania złoża) – zwykle tylko kilka metrów poniżej lustra wody.

Przeróbka tych kopalin polega na: -w przypadku kruszywa na frakcjonowaniu (kruszeniu, przesiewaniu, płukaniu – zwykle z udziałem wody kopalnianej w obiegu zamkniętym), -w przypadku torfu i kredy jeziornej na suszeniu i ewentualnie rozdrabnianiu. W zasadzie tylko w przypadku torfu dodawane mogą być substancje obce (nie wydobyte ze złoża) – wzbogacające torf dla celów rolniczych czy ogrodniczych, czy też do uprawy pieczarek.

Z powyższego wnioskuje się, że eksploatacja tych kopalin generalnie nie wpływa istotnie na zasoby wód podziemnych oraz na ich jakość, co potwierdza się w praktyce. Nawet sytuacje awaryjne (np wyciek paliwa ze zbiornika maszyny) to takie, które nie powodują znacznych szkód w środowisku.

Także w *Dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 214* wydobywanie kopalin nie jest oddzielnie wymienione w propozycjach zakazów, nakazów i ograniczeń w sposobie użytkowania gruntów na projektowanym w gminie Nidzica obszarze ochronnym GZWP nr 214.

Trwałym skutkiem wydobywania kopalin w gminie Nidzica jest obniżenie powierzchni terenu i zmniejszenie grubości osadów nad wodami podziemnymi, które to osady w pewnym stopniu zabezpieczają je przed zanieczyszczeniami z powierzchni. Jest to istotne na terenach, gdzie wody podziemne poziomu użytkowego są już w sposób naturalny słabo izolowane przed zanieczyszczeniami, jak to występuje na dużej części obszaru gminy Nidzica. Wobec tego ważnym wydaje się odpowiednia rekultywacja tych terenów, w szczególności kierunek tej rekultywacji powodujący ekstensywne korzystanie z tych terenów, minimalizujący antropopresję.

2.2 Kwestia zmniejszania ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych i obszarów ich zasilania oraz utrzymania równowagi zasobów tych wód (uwaga PPIS).

Warunki zaopatrzenia w podziemną wodę do celów pitnych i gospodarczych są na terenie gminy generalnie bardzo korzystne. Z dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych zlewni Wkry z bezpośrednią zlewnią Wisły – POLGEOL S.A. W-wa 2010 r., zatwierdzonej przez Ministra Środowiska, wynika, że w rejonie Nidzicy występuje znaczna nadwyżka zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych nad ich aktualnym poborem. Pobór ten jest 10 razy mniejszy od zasobów dyspozycyjnych. Wobec tego zasoby wód podziemnych nie stanowią ograniczenia dla rozwoju gminy i utrzymanie w równowadze zasobów tych wód nie jest problemem.

Natomiast wody podziemne użytkowego poziomu wodonośnego są na dużych obszarach słabo izolowane od powierzchni terenu i w związku z tym są wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni.

W sporządzonej w roku 2013 została „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 214 – Zbiornik Działdowo”, zatwierdzonej przez Ministra Środowiska zaprojektowano utworzenie obszaru ochronnego GZWP nr 214, obejmującego rejon Doliny Nidy od Załusek do północnej części miasta Nidzica włącznie. Powierzchnia tego projektowanego obszaru ochronnego wynosi 17 km². Wody podziemne tej części zbiornika zostały określone jako bardzo podatne na zanieczyszczenia (czas przesiąkania poniżej pięciu lat).

Zgodnie z art. 60 Prawa Wodnego obszar ochronny zbiornika wodnego ustanawia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej w drodze aktu prawa miejscowego. Natomiast omawiana Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 214 zawiera propozycje zakazów, nakazów i ograniczeń w sposobie użytkowania gruntów na wyznaczonym obszarze ochronnym GZWP nr 214.

Natomiast w projektowanej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Nidzica zidentyfikowano przestrzennie obszar projektowany do ochrony GZWP nr 214 oraz opisano propozycje zakazów, nakazów i ograniczeń w sposobie użytkowania gruntów na projektowanym obszarze ochronnym GZWP nr 214.

Informacje zawarte w projekcie zmiany studium rozpropagowują wiedzę o wrażliwości wód podziemnych na poszczególnych obszarach miasta i gminy, co powinno wpływać na decyzje dotyczące zagospodarowania tych terenów.

W zagospodarowaniu miasta i gminy Nidzica omawiany projekt zmiany studium wprowadza pojedyncze zmiany, które znajdują się poza projektowanym obszarem ochronnym GZWP.

2.3 Kwestia wpływu na zdrowie i życie ludzi planowanych do posadowienia odnawialnych źródeł energii w promieniu minimum 500 m od planowanej inwestycji. (uwaga PPIS).

W strefie miejskiej, w obszarze oznaczonym w studium jako obszar rozwoju współczesnego 5.4.d wyznaczono obszar, na którym mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. W projekcie studium zawarto nakaz, że strefa oddziaływania tych urządzeń nie może przekroczyć granicy wyznaczonego obszaru.

Ten około 6-hektarowy teren obejmuje tereny rekreacyjno-sportowe, w tym stadion oraz nieużytkowane tereny, głównie będące wyrobiskami po dawnej eksploatacji kruszywa naturalnego.

Przyjmuje się, że farma fotowoltaiczna, w przeciwieństwie do innych źródeł odnawialnych, takich jak farmy wiatrowe czy biogazownie, nie ma praktycznie żadnego oddziaływania na zdrowie ludzi. Nie mniej panele słoneczne wpływają na środowisko elektromagnetyczne i według niektórych badań uważa się, że wytwarzają potencjalnie szkodliwą „brudną elektryczność” i prąd doziemny i nie są one zalecane osobom, które są wrażliwe na oddziaływania elektromagnetyczne.

Obiekty fotowoltaiczne na obszarze powyżej 1 ha, położonym poza obszarami objętymi ochroną przyrody, wymagają uzyskania decyzji środowiskowej (zgodnie z nowelizacją rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – Dz.U. z 2016 r., poz.71), gdyż zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Szczegółowo więc dla tego przedsięwzięcia kwestie jego wpływu na środowisko i ludzi będą oceniane w ramach procedury związanej z uzyskaniem decyzji środowiskowej, gdy będą znane szczegółowiej jego parametry.

2.3 Kwestia poprawnej informacji dotyczących cytowanych aktów prawnych (uwaga RDOŚ).

Ustawy w oparciu o które wykonano prognozę środowiskową były zmieniane i mają obecnie jednolite teksty. Są to:

- Dz.U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.; dla ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

- Dz.U. z 2015 r. poz. 1561 ze zm.; dla ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody;

- Dz.U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.; dla ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko;

- Dz.U. z 2016 r. poz. 672; dla ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska.

Opracował: Zbigniew Zaprzelski